

La Passió d'Olesa

Olesa de Montserrat

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Plaça de l'Oli, s/n
Alçada: 106

Coordenades:

Latitud: 41.54254
Longitud: 1.89474
UTM Est (X): 407812
UTM Nord (Y): 4599577

Classificació

Número de fitxa 08147 - 67
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVI-XXI
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Festa tradicional d'interès nacional (1983)
Accés Obert
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[Setmana Santa](#)
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dj., 29/09/2011 - 02:00

Descripció

La Passió d'Olesa es compta indubtablement entre les més importants de les que es celebren a Catalunya, i és l'única que ha estat guardonada amb la Creu de Sant Jordi. L'espectacle desenvolupa en una trentena de quadres, distribuïts en tres parts, els últims episodis de la vida de Crist. Es representa en una sessió única que té una durada de tres hores i mitja, i hi intervenen més de 700 actors.

Els quadres escènics són els següents: (primera part) 1. Naixement i baptisme, 2. Les noces de Canà, 3. La sinagoga, 4. Elecció dels apòstols i sermó de la muntanya, 5. La Vall dels Leprosos, 6. Desig de Judes i convit de Simó, 7. Jesús davant de Betània, 8. Resurrecció de Llätzer, 9. Jesús i els nens, 10. Entrada triomfal a Jerusalem. (segona part) 11. Els mercaders del temple, 12. Judes ven el seu mestre, 13. Comiat de Jesús i Maria, 14. El Sant Sopar, 15. Borrascosa sessió del Sanedrí, 16. Jesús és pres a Getsemaní, 17. Jesús davant d'Anàs, 18. Procés religiós de Jesús, 19. Judes llança els diners, 20. Desesper de Judes. (tercera part) 21. Procés civil davant del Pilat, 22. Jesús davant d'Herodes, 23. D'Herodes a Pilat, 24. La flagel·lació, 25. Jesús condemnat a mort, 26. El carrer de l'amargura, 27. La Crucifixió, 28. Davallament i enterrament, 29. Resurrecció de Jesús, 30. Magdalena, Joan i Pere, 31. L'ascensió de Jesús.

El text de l'obra que actualment es representa, de l'escriptor Joan Povill i Adserà, s'ha anat refent i polint fins a aconseguir la versió definitiva envers el 1960. La música, estrenada el 1948, és obra del compositor Josep M. Roma. En els darrers anys la Passió s'ha anat distanciant del seu caràcter religiós originari per acostar-se a un concepte d'espectacle teatral modern, i això és el que la singularitza en comparació amb altres manifestacions més tradicionals de la Passió. D'una manera o d'una altra la Passió involucra bona part de la població d'Olesa. Els actors són totalment voluntaris, i l'espectacle ha constituït tradicionalment una pedrera de professionals del món teatral. L'espectacle de la Passió es representa, any rere any, durant els mesos de març i abril.

Observacions:

El 1947 l'escriptor establert a Olesa Joan Povill i Adserà començà la tasca d'escriure un nou text, aprovat pel bisbat de Barcelona l'any 1949 i estrenat totalment el 1952. També va estrenar-se la música del compositor Josep Maria Roma. L'any 1968 la Passió va tenir una nova reforma i, sota la direcció del dramaturg José Tamayo, es va posar al dia el muntatge i la posada en escena. Es van construir tres escenaris amb l'objectiu d'aconseguir una acció continuada i sense haver de parar en els entreactes, i es va modernitzar l'estructura d'il·luminació. El nou muntatge permetia representar la cinquantena de quadres de l'obra en una sessió única. Des del final dels anys seixanta Joan Mallofré va assumir la direcció de l'espectacle i va mantenir-lo fidel a aquesta remodelació. El 23 de febrer de 1983 un incendi destruï el Gran Teatre. Al cap de poc, el 1987, i gràcies a les aportacions de les diferents institucions i de la gent del poble, s'inaugurava el Nou Teatre de la Passió, amb una capacitat per a gairebé 1.500 espectadors. També es van haver de crear altra vegada tots els decorats, el vestuari i l'escenografia. L'any 1983 va ser declarada per la Generalitat festa tradicional d'interès nacional, i el 2002 va rebre la Creu de Sant Jordi. També ha estat inclosa dins els 10 tresors del Patrimoni Immaterial de Catalunya i Andorra.

Història

L'origen de la Passió cal cercar-lo en una derivació dels Misteris o Actes Sacramentals que, a l'edat mitjana, es feien a dintre dels temples en les festes solemnes de la Pasqua de Pentacosta, i que després es van traslladar als atris o claustres i, finalment, a la plaça de l'església. Aquesta manifestació ja devia ser una realitat a Olesa a mitjan segle XVI, ja que en un inventari de la Sagristia de l'any 1538 (conservat a l'Arxiu Parroquial) s'esmenta una consuetud per fer la Passió. El segle següent la Passió apareix vinculada a la confraria de la Puríssima Sang (i més endavant a la dels Dolors). En un llibre de comptes d'aquesta primera confraria, de l'any 1642 (conservat a l'Arxiu Parroquial), hi trobem una relació de vestuari i un esbós del repartiment de papers. A finals del segle XVIII el rector de la Parròquia feia aprendre i representar als

infants que assistien al catecisme diverses escenes de la Passió. La tradició oral diu que aleshores es realitzava a l'interior d'un local destinat a guardar els dipòsits de l'oli, potser al molí del castell, que era propietat del monestir de Montserrat. A mida que els infants es feien grans continuaven interpretant els personatges de la Passió i, més tard, els papers van anar passant de pares a fills de manera oral, ja que no es disposava d'obra escrita. L'any 1792 fra Anton de Sant Geroni, un monjo de l'orde dels Trinitaris Descalços de Barcelona, va escriure una primera obra de la Passió de Jesucrist, la qual es va adoptar a Olesa. Malgrat ser una obra religiosa l'Església va fer alguns intents per prohibir-la, tal com demostra una disposició episcopal de 1813, però la Passió va continuar representant-se.

Segons la tradició, la Passió es va representar antigament en diferents locals: en un dels molins d'oli de la població, i després al pati de la Casa Mata. Un altre lloc on es devia representar durant la primera meitat del segle XIX és a l'edifici de l'Ajuntament (l'actual Parròquia), ja que damunt d'aquest es té constància que hi havia un petit teatre que fou clausurat l'any 1840 a petició del rector. Davant la necessitat de disposar d'un nou local amb l'ajuda de molta gent del poble i d'algunes famílies barcelonines es va construir el Teatre Principal, inaugurat l'any 1847. Era situat al xamfrà dels carrers Josep Oriol i Clota, i tenia una capacitat de 400 butaques a platea i 200 a la galeria. L'any 1901 es va inaugurar un nou local per representar la Passió: el teatre del Círcol, més modern i espaiós. Els actors d'aquest nou grup eren en bona part dissidents del Teatre Principal, i aquest fet originà una competència que va resultar beneficiosa per a l'obra. L'any 1919 el Teatre Principal va tancar les seves portes però al cap de poc els partidaris del diputat Alfons Sala obriren un altre local amb el nom de Teatre Olesa (popularment els Salistes) on també s'hi representava la Passió. Cadascun dels grups era més o menys afí a una tendència política, i per això la Passió es va seguir representant per duplicat fins l'esclat de la Guerra Civil. L'any 1940 començà de nou a representar-se només en el Teatre Olesa, i aquest mateix any va ser creat el Patronat de la Passió d'Olesa. És a partir d'aquest moment que l'espectacle va prendre una gran volada fins al punt que, amb un moviment d'unes 400 persones a dalt de l'escenari, el teatre resultava clarament insuficient. És per això que, després d'haver retornat a l'antic teatre del Círcol, es va decidir enderrocar-lo i construir un nou teatre al mateix lloc. L'any 1952 començava a funcionar el Gran Teatre de la Passió, amb una capacitat de 2.500 butaques (el més gran que ha tingut mai Olesa) i un escenari molt més ampli. En aquesta època també es portà a terme la renovació de l'obra.

Bibliografia

- DALMASES, Amadeu (1983). "La Passió", a Centre Muntanyenc i de Recerques Olesà. Butlletí mensual, núm. 21 (març)
- MARTÍNEZ NOGAREDA, E (2000). L'Abans. Olesa de Montserrat. Recull gràfic. 1875-1965. Ed. Efadós, p. 16-21, 524-559
- POVILL ADSERÀ, Joan (1988). La Passió i mort de N. S. Jesucrist. Col·lecció vila d'Olesa, 1. Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Publicacions de l'Abadia de Montserrat
- POVILL ADSERÀ, Joan (2004). La Passió d'Olesa vista per dintre (història d'un espectacle tradicional). Col·lecció vila d'Olesa, 11. Ajuntament d'Olesa de Montserrat; Publicacions de l'Abadia de Montserrat
- SAUMELL OLIVERAS, Joan i altres (1981) Olesa aimada. Unió Excursionista de Catalunya (Olesa), p.150-154

Enllaços d'interès:

www.lapassió.cat

